

Sammelbd

Sohn

* K

Q. F. S.

170

BONA
VACANTIA

Vulgo

Herrn-lose Güter/

PRÆSIDE

DN. JOH. GEORG. SIMONE, D.

DISCUTIENDA. EXHIBET

JOHANNES Baffreutter/

RATISBONENSIS.

JENÆ.

TYPIS MÜLLERI.

AO. MD. CCL. LXXIX.

143

o. f. 2.

BONA

VACANTIA

Wulgo

Wulgo
Wulgo

PRÆSIDE

DR. JOH. GEORG. SIMONE, D.

DISCIPULI. EXHIBET

JOHANNES

RATISBONENSIS

JENÆ

TYPIS MÜLLERÆ

ANNO MDCCCLXXV

I. N. J.

Quantum ubique ponderis, uti
& inevitabilis subinde momenti in pro-
be constitutis Rebusp. publico attribu-
endum veniat *Ærario*, vel ex eo saltem
apertius, provide *Lector*, colligere va-
lebis, quod nullus ferè felicior existat
Princeps, nullaque magis altâ pace fru-
atur civitas, quam quæ, præter laudandam virtutum co-
piam, bona etiam, ad quamvis necessitatem, parata ex
portoriis, vectigalibus, consuetisque Regni proventibus,
possidet. Hoc etenim modo non tantum insatiabilem
Bellonæ famem, absque speciali subditorum pressurâ, do-
mare; sed & alias togatas pariter atque sagatas erogatio-
nes, sine lachrymali multorum egestate, superare que-
unt. Valeant igitur jurati illi boni publici hostes, qui
Principes atque Resp. peculiis abundantes detestantur, co-
rundemque legitimè acquisite opes publicas abhorrent.
Manifestum quidem est, inficias non eo, Regi in sacris li-
teris auri & argenti immensa habere pondera per *Mosem*
fuisse denegatum, *Deuter. 17. v. 17.* Indubium est, luben-
ter confiteor, pecuniarum copias Principem reddere pos-
se impium, mollem & injuriosum: Compertum est, in-
genue dicam, per divitias majores & celebriores Magi-
stratum, vicinorum insidiis, dolis atque machinationi-
bus

bus miserrimè fuisse expositum, *vid. Innocent. Gentil. lib. 3. AntiMachiavel. Theor. 32. p. m. 612. & seqq.* At hæc interim adeò prægnantia nequaquam censeo, ut salutare Ærarii augendi propositum labefactare, ne dum evertere possint. Regi quippe immensis auri ponderibus interdicitur, ad voluptatem scil. & luxum, vel ad compescendam aliam perfidam, quæ mortales comitatur, lasciviam: sed inde malè generaliter infertur, Reges ad negotia Rerump. thesauros sine reprehensione non colligere, *add. 3. Reg. 14. v. 26.* Regi porrò adscribendum non censeatur, si, exquisitè cumulatis boni publici proventibus, superbus evadat, crudelis aut securus; cum hæc non ut Rex, sed ut homo committat; adeoque quod homini non Regi; quod vitio non naturæ; quod artificio non arti imputandum veniat, *vid. Cass. Klock. de Ærar. l. 1. cap. 1. n. 66. p. m. 10.* Regi denique, Ærarium paranti, obicem non ponit infortunium, quod aliquando à sitiēte accolarum turbâ iterum atque sæpius cum proprio periculo meditatur: cum nec ideò quisquis privatorum pecuniam vilipendat, quod prædonibus ædes sint expositæ; quid? quod his sepositis nec oppida, nec arces, nec portus muniendi; nec privatim opes conquiendæ, ne fortè, quæ Patriæ noceant, hostes atque mali cives deprehendant, *add. Petr. Gregor. Tholos. l. 3. de Rep. cap. 9.* Habes igitur ex hisce, tranquille pariter ac peramice Lector, stabilitum Ærarii commodum, cujus ex professò augmentationem altius, me non obstante, secum repetant Politici, & Juris insimul publici consummatissimi Doctores; Cum mihi, ut Juveni, pro temporis circumstantiâ exasse satisfaciat, ejusdem haud vulgare incrementum, quod in bonis vacantibus consistit, considerasse.

CAP. I.

CAPUT I. DESCRIPTIONEM ET FUNDAMENTUM EX- HIBENS.

Concessã itaque Philologis & Lexicographis bono-
bonorum nostrorum vacantium Onomatologiã, ad
descriptionem & causas in pragmatologiã nos ac-
cingimus. Definiuntur autem bona vacantia à *Dn. Ahas-*
vero Fritsch. Jur. Publ. Exercit. 6. vol. 1. th. 2. p. m. 229.
quod sint, quorum non reperitur, qui ea sibi vindicet,
dominus. Ubi in fronte statim notamus erroneam illam
Doctorum quorundam opinionem, qui totum terrarum
orbem vacuum ab initio privatis possessoribus, adeoque
communem omnibus ratione usus extitisse; postmodum
verò, cum hæc communio displiceret, in proprietatem
abiisse, vel pacto expresso, sive per divisionem: vel taci-
to, sive per occupationem, quoniam res cunctæ nullum
specialem dominum habebant, statuunt. Horum vesti-
gia quoque relegit *Hugo Grot. de J. B. & P. cap. 2. l. 2. p.*
m. 112. §. 2. Sic enim inquit: Deus humano generi gene-
raliter contulit jus in res hujus inferioris naturæ statim
à mundo condito, atque iterum mundo post diluvium
reparato. Erant, ut Justinus loquitur, omnia commu-
nia & indivisa omnibus, veluti unum cunctis patrimoni-

um esset ; Hinc factum , ut statim quisque hominum ad suos usus arripere posset , quod vellet , & quæ consumi poterant consumere. Actalis usus universalis juris erat tum vice proprietatis. Nam quod quisque sic arripuerat, id ei eripere alter , nisi per injuriam , non poterat. Similitudine hoc intelligi potest eâ , quæ est apud Ciceronem de Finibus III. Theatrum cum commune sit , rectè tamen dici potest , ejus esse eum locum , quem quisque occuparit. Neque hic status durare non potuit , si aut in magnâ quâdam simplicitate perstitissent homines , aut vixissent inter se in mutuâ quâdam eximiâ charitate : Horum alterum , communionem scilicet ex simplicitate eximia , videre licet in quibusdam Americæ populis , qui per secula multa sine incommodo in eo more perstiterunt : alterum verò communionem nimirum ex charitate , exhibuerant olim Esseni , deinde Christiani qui Hierosolymis primi exstiterunt , ac nunc quoque non pauci , qui vitam degunt asceticam , & in fin. huj. §. simul discimus quomodo res in proprietatem Iverint ; non animi actu solo ; neq; enim scire alii poterant , quid alii suum esse vellent ut eo absterent ; & idem velle plures poterant : sed pacto quodam aut expresso , ut per divisionem ; aut tacito , ut per occupationem : simul atque enim communio displicuit , nec instituta est divisio , censeri debet inter omnes convenisse , ut , quod quisque occupasset , id proprium haberet. Concessum inquit Cicero , sibi ut quisque malit , quod ad vitæ usum pertinet , quam alteri acquiri non repugnante natura. Cui addendum illud Quintiliani : si hæc conditio est , ut quicquid in usum hominis cessit , proprium sit habentis , profectò quicquid jure possidetur , injuriâ aufertur. Et veteres cum Cererem legiferam & sacra ejus Thesmophoria dixerunt , hoc significabant , ex agrorum divi-

divisione existisse novi cujusdam juris originem; *add. Joh. Selden. de jur. nat. & gent. secund. discipl. Hebraor. lib. 6. cap. 4. p. m. 686. & in Mar. claus. lib. 1. p. m. 24.* Verum enim verò, quamvis lubenter concedamus, quod occupatio in genere non nisi rei vacuæ per naturam detur; imò licet similiter non negemus, quod rei communis, in quâ communionis displicentia intercedit, divisio pro lubitu iniri queat; interim hæc cuncta, salvo tamen rectius statuentium judicio, ægrè hîc, ut valida, applicare valebit cum suis Grotius. Nullam etenim communionem bonorum unquam fuisse certum est, hinc etiam non opus fuit ejuscemodî pacto divisorio, sive tacito, sive expresso; cum indivisa rerum creatarum utilitas, uti dissentientes præsupponunt, amplius non esset ad palatum. Qua propter malumus sequi sententiam eorum, qui statuunt præter utendi-fruendi facultatem quotidianam, etiam cunctarum rerum creatarum dominium in primâ statim creatione Adamo fuisse concessum, *Gen. 1. v. 26. & seqq.* adeò, ut non solum à rebus universis alios excluderet, sed & nemo alius, si quis adfuisset, (nequidem filii Adami, quamdiu in paternâ adhuc erant potestate & familiâ,) jus occupandi res nondum possessas & possidendi habere potuisset, *Dn. Strauch. de Imper. Mar. cap. 1. th. 9. Zigler. ad cit. loc. Grot. p. m. 218. Hahn. observ. ad Wesenb. part. 1. tit. de J. & J. n. 16. Dn. Struv. Syntag. jur. feud. cap. 1. aph. 1.* Atque hæc domini ratio, uti Adamo ante diluvium concessa est; ita in Noacho post diluvium renovata apparet, quippe cui eodem pacto donatio facta legitur *Gen. 9. v. 1. 2. 3.* Hic postmodum autor posteritati suæ fuit, ut urbes conderet, atque juxta mandatum divinum, *in cap. cit.* se in mundo multiplicaret: Quare cum postmodum in immensum excrevisset, & plurimæ (verbis utor elegantissi-

mi Hug. de Roy. de eo quod justum est. l. 1. tit. 8. §. 6. p. m. 77. & seqq. It. p. m. 80. & seqq.) per orbem terrarum jam existerent familiæ, nec humana societas videretur posse consistere, si diutius singulæ familiæ separatæ permanerent passim ac sparsim distinctæ; Utique dum necessaria ad vivendum ita commodè comparari non possent, neque pax & concordia inter homines probè servari, succurrendum hominibus, eorumque generi necessarium visum fuit: aliumque rerum hominumque statum requirebat bonum salutis & tranquillitatis publicæ: Neque aliàs societatis humanæ vinculum detineri posse videbatur, cui homo & natus & educatus erat. Sic itaque perfectior atque munitior societatis, in eaque rerum hominumque status de necessitate placuit. Ad eum, quemadmodum & jure nostro docemur, ratio naturalis & socialis hominum suavit dominia rerum certa constituere, eumque in finem sua cuique distribuere, atque in individuo propria statuere; & ne qua impofterum confusio oriretur, agris cujusque determinatos fines ac certos terminos ponere, civitates in iisque domos concedere atque adeò gentes discernere. Quò tandem factum est, ut orbis terrarum in proprietatem iverit perfectiori modo, videlicet divisione. Cui præterea jus Civile justæ conservationis atque accuratioris determinationis modum concinnè superinduxit, add. Jacob. Mastert. de Justit. LL. Rom. lib. 1. dub. 9. object. 1. p. m. 39. Lud. Molin. de J. & J. tom. 1. tr. 1. disp. 5. n. 4. & seqq. p. m. 14. Gabr. Vazquez. in Comment. in 1. 2. Thom. tom. 2. disp. 157. quest. 95. cap. 3. n. 21. p. m. 74. & seqq. Dn. Struv. Syntag. Jur. feud. cap. 1. aph. 1. p. t. Hahn. add. Wesenb. in tit. de J. & J. n. 14. p. 1. p. m. 73. & seqq. Ex his itaque satis apparet, quod nulla vacantia bona in toto terrarum orbe statim post primo creatos parentes aliquis offen-

offendere potuerit : sed quoniam nos circa alia quaedam,
uti nostris temporibus, confirmato jam gentibus rerum
dominio, reperiuntur, imposterum occupati erimus, Tibi
Benevole Lector, uberiori cum assiduitate hoc juris pri-
mævi, punctum judicandum derelinquimus. Aliàs fun-
damentum juridicum bonorum nostrorum vacantium,
uti ea imposterum prosecuturi sumus, prostat *in tot. tit.*
C. de bon. vacant. l. recusare. 6. §. sed fisco. 3. ff. ad SC. Tre-
bell. l. cum fisco. 9. ad SC. Silan. jung. l. nec ullam. 13. §.
item si quis à fisco. 9. ff. de hered. petit. l. fiscus. 38. princip.
de Jur. fisc. l. sive ingenua. 2. §. videndum 47. ad SC. Ter-
tull. l. filiusfamilias. 114. §. qui intestat. 2. l. quidam 96. §.
quoties. 1. de legat. 1. l. intra. 10. C. de inoff. testam. l. la-
ta sententia. 22. C. de Apell. l. quamvis. 18. ff. de Usucap.
l. bona. 1. C. de donat. inter vir. & uxor. l. notum. 1. C. de
quadr. prescript. l. quod divo. 50. princ. ff. de manum te-
stam. l. ergo. 24. §. 17. eadem constitutio. de fideicommiss.
libers.

CAP. II.

CAUSAM EFFICIEN- TEM, MATERIALEM, FOR- MALEM, ET FINALEM PRODUCENS.

Causam efficientem horum bonorum vacantium (1.)
mortem dico, quippe quæ per universale divinæ ma-
jestatis decretum, dominium in bonis quibusvis creatis
hominibus annullat; non distinguo tamen, an mors natu-
B ralis,

ralis, an verò civilis accidat; quippe cum utraque certo modo aliquando concurrere possit. (2.) Homines ipsos produco, qui partim propter testandi negligentiam, partim quoque propter denegatam testamenti conficiendi copiam dominium nec in alios deferunt, nec etiam dum rem pro derelicto habent, sibi amplius possidere cogitant: huc accedit deinde authoritas summi Principis, quæ bona jam nullius existentia sibi vindicat, præviâ citatione ac proclamatione, *Aretin. Consil. 324. n. 2. Castrens. consil. 143. l. 1.* Nec interest, an prædictus summus Princeps in Imperio nostro Imperator, vel Rex sit, quod vult *Sixtin. de Regal. cap. 9. n. 20.* an vero Dux vel Princeps in specie sic dictus; Item Comes atque Baro immediatè Imperio subiectus; cum quilibet eorum tantum valeat, & ea facere possit, quæ Imperator per universum Orbem, *Bertrand. consil. 59. vol. 2. part. 1. n. 10. Peregrin. de Jur. fisc. cap. 2. n. 104.* quod etiam utiliter ad Episcopos, qui insimul Status Imperii sunt, & territoria ac dominium seculare agnoscunt, extenditur. Distinguitur tamen inter bona mobilia, & immobilia; hæc Jure Saxonico fisco, aut Magistratui loci, sub quo immobilia sunt sita, deferuntur; scilicet, quia horum intuitu defunctus fuit subditus illius Magistratus, nec ad exemptionem provocare potuit: illa Principi, jura Episcopalia exercenti, adjudicantur; quod præjudicio Scabin. Lipsiens. confirmat *Benedict. Carpz. Jurispr. Consistorial. lib. 3. tit. 1. desin. 9. n. 7. in verb.* Ist unlangst unter dem Euch anbefohlenen Ampte ein alter verlebter Priester etc. todes verfahren / und hat weder Weib noch Kinder / noch auch andere Erben / an Fahrniß aber etwas von unverschmittener Leinwand / einen geringen Priester-Rock und andere Kleider / Bücher und Decem. Getreidig / nach sich verlassen; So hat Er solche

de seine Erbschaft / und was nach Bezahlung der Be-
gräbnis / Kosten übrig / als beweglich Gut / an die hohe
Bischoffliche Obrigkeit / derer Consistorio die Jurisdi-
ction über der verstorbenen Person zugestanden / billig
gebracht / und verfället etc. Nec obstat, quod Consi-
storia Ecclesiastica altam jurisdictionem & merum imperi-
um non habeant; ergo etiam bona vacantia sibi attribue-
re non possint, *vid. latè Carpz. lib. cit. desin. 5. per tot. p.*
m. 663. cum exinde nondum Episcopo criminalis Juris-
dictio sit denegata, licet Consistoriis non competat; his
adde, quod Episcopi æque ut Magistratus seculares, fisco
utantur, quod latius prosequitur *M. Anton. Peregrin. JC.*
Venet. in elegant. tract. de Jur. Fisc. p. m. 27. Carpz. ov. Re-
spons. Jur. Elect. lib. 6. resp. 42. Idem potest applicari ad
Nobiles immediatos in Sueviâ, Franconiâ & superiori
tractu Rehni, cum & superioritate territoriali gaudeant,
vid. Christoph. Ming. de superioritat. territor. cap. 3. n. 45.
Ap. Joh. Erasm. Seifart. in nucleo discursuum Juris Publ.
p. m. 955. Cæterum aliis Nobilibus, superiorem recogno-
scentibus, ut & vasallis in quibusdam ditionibus hoc con-
fiscandi regale lubenter negamus, cum *Anton. Sol. in con-*
stitut. Sabaud. de indulgent. remiss. gl. 2. n. 1. fol. 405. Casp.
Klock. de Ærar. l. 2. cap. 136. n. 19. p. m. 672. Sic Rex succe-
dit vasallo Baronis, in bonis Burgensaticis, si intestatus &
sine hæredibus moriatur, non Baro, in Regno Neapolita-
no, *Afflict. in constit. Regn. l. 3. rubr. 10. n. 4.* Et quanquam
jure Civili, si bona aliter, quam per mortem illius, qui
nullum habet heredem, nec ex testamento, nec ab intesta-
to, vacant, utputa quia dominus ea, pro derelictis habet,
eoque animo abjicit, quod nolit sua esse, statim occupan-
tis fiant; quia iisdem modis, bona desinunt nostra esse,
quibus acquiruntur, hoc est animo, *arg. l. si is. i. l. pro de-*
relictis.

relictio. 2. l. si id. 5. ff. pro derelict l. quacunque. 58. ff. de A. R. D. attamen hodie bona pro derelictis habita & cætera adspota fisco cedunt non occupanti; Unde plerique censent, *tit. pro derelicto* moribus cessare, *vid. cum Zyp. in Not. jur. Belg. Anton. Perez. in C. ad tit. de bon. vacant. n. 22. p. m. 682.* quod eidem, posita locali observantiâ, lubenter concedimus, interim non negantes, aliis in locis, ubi hæc consuetudo recepta non est, jus Civile firmum permanere posse. Sic & jure Rom. antiquiori bona omnia, hærede destituta, ex indulgentiâ Imperatorum nonnunquam aliis, quam fisco concedebantur, (prouti Aureliis in Galliâ etiam eandem adhuc consuetudinem esse testatur *Paul. Matth. Wehner. pract. observ. verb. Königsleute p. m. 444.*) Hinc præfectus Prætorio in bona suorum apparitorum vacantia succedebat, non fisco, *l. 3. C. de appar. pref. prætor.* à quo tamen placitis Curiarum recessum esse docet *Gall. quest. 212. & quest. 190. Ap. Perez. loc. cit. n. 10.* Quæritur autem an quoque Civitates sibi hoc jus occupandi bona vacantia attribuerent, forsitan per privilegium aut diuturnam possessionem & præscriptionem, valeant? Hoc in jure nostro Civili Imperatores Diocletianus & Maximianus expressè negant *in l. scire debet. 1. C. de bon. vacant. in verbis*: Scire debet gravitas tua, intestatorum res, qui sine legitimo hærede decesserint, fisci nostri rationibus vindicandas; nec civitates audiendas, quæ sibi earum vindicandarum jus veluti ex permisso Principis, vel legis, *gloss. ad h. v. p. m. 17.* vindicare nituntur. Et deinceps quæcunque intestatorum bona civitatibus obtentu privilegiorum suorum occupata esse compereris, ad officium nostrum eadem revocare non dubites. Rationem hujus rei positam animadvertimur *in l. omnes. 6. C. si contra jus vel util. publ.* Imperator Anastasius omnes, cujuscun- que

que majoris vel minoris administrationis, iudices monet,
ut nullum rescriptum, nullam pragmaticam sanctionem,
nullam sacram adnotationem, quæ generali juri, vel utili-
tati publicæ adversa esse videatur, in disceptationem cujus-
libet litigii patiantur proferri. Sed generales sacras con-
stitutiones non dubitent observandas: Interim si Princeps
fortè proprio & spontaneo motu, absque præcedente soli-
citatione, hoc privilegium bonorum vacantium recipi-
endorum tribuerit, omninò illud validum arbitror, ob
clarum textum in *l. quisquis. C. 1. de petit. bon. sublat.* ubi:
sed quoniam plerumque in nonnullis causis inverecunda
petentium inhiatione constringimur, ut etiam non con-
cedenda tribuamus; nec rescripto quidem nostro adver-
sus formam latæ legis loci aliquid relinquatur. Si qui
autem ex bonis talibus nostro iudicio, nullo tamen desi-
derante atque poscente, concedi cuiquam voluerimus,
huiusmodi tantum valeat liberalitas. Nostris moribus,
in Imp. Rom. Germ. usitatis, distinctio videtur adhiben-
da, inter Civitates Imperiales liberas & municipales. Illis jus
confiscandi omninò attribuendum esse non dubitamus,
per ea, quæ tradunt *And. Gail. in observ. pract. lib. 2. ob-
serv. 130. n. 15. p. m. 472. Thom. Merckelbach. ap. Cassp. Klock.
consil. vol. 1. consil. 22. num. 45. & seqq. pag. m. 64.* Præser-
tim cum Civitatibus Imperialibus intra mœnia, distri-
ctus & territoria, perinde jura competant, ut Ducibus,
Marchionibus, Comitibus &c. dominium perpetuum
possidentibus, & habeantur loco Principis, atque pos-
sint omnia facere quæ Imperat. In imperio, *vid. Fe-
lin. Sand. ad rubr. X. de Appellat. num. 4. add. fusius
Casspar. Klock. loc. cit. in quest.* Ob die Erbarn Frey-
und Reichs = Städte auff begebende Fälle sich des
juris

juris confiscandi, und verfolglich auch succedendi in bonis vacantibus ohn angesehen / sie derentwegen keine sonderbare Käyserliche Cocession oder Begnadigung auffzuzeigen hätten / rechtmässig unterfangen können? Et hoc ad Civitates etiam mediatè Imperio subjectas ex singulari Principis concessione jus fisci, merum & mixtum Imperium, aliaque regalia habentes, extendunt *Bartol. à Saxoferrat. ad l. 2. ff. de Jur. fisc. n. 2. Plat. ad l. 1. C. de bon. vacant.* Eodem pacto Civitatem Lunenburgensem, quæ mediatè duntaxat Imperio subest, jura fisci præscripisse testatur *Cranz. consil. 4. n. 24. vol. 4. vid. Mynsing. Respons. 3. decad. 3. n. 100. add. Angel. de malef. verb. & bona publicantur. n. 5.* ubi subjungit, hujusmodi Civitates posse hodie in Camera fiscali dici Procuratores in rem suam; cum ad sui utilitatem utantur jure fiscali, ex tacito vel expresso Principis consensu. Jure Saxonico, qui jurisdictionem & merum mixtumque Imperium habent, idem jus sibi arrogant & bona vacantia in suo territorio sita occupant, *juxta LandR. l. 1. art. 28. p. m. 292. Benedict. Carp. prax. crim. p. 3. quest. 138. n. 44. p. m. 217. Caspar. Klock. de Aerar. l. 2. cap. 136. n. 29. p. m. 673. Christoph. Besold. sches. pract. verb. Erblose Güter. 53. p. m. 241. cum Coler. de Process. Execut. p. 1. cap. 3. n. 288. Goldbec. in tr. d. success. grad. cap. fin. n. 8. Paul. Matth. Wehner. obs. pract. verb. Königsleute. p. m. 444. Dan. Moller. part. 3. cap. 38. n. 9. Joh. Scheidevv. ad tit. Instit. de hered. qua ab intestat. tit. de success. fisc. n. 14. p. m. 435. Dn. Joh. Christoph. Heyroldt tr. de jur. representat. & transposit. cap. 1. concl. 2. §. 18. p. m. 83. Quod de Regno Gallix etiam attestantur *Carpz. Wehnerus & alii in l. c. cum Regner. Sixtin. de Regal. l. 2. cap. 9. n. 60. in fin.* dum bona ibidem vacantia non solum ad fiscum Principis, sed alios etiam pertinent Magistra-*

gistratus. *Causam finalem* non certè uniformem, sed perinde variam deprehendimus: Sic ratione mortis naturalis ea dici potest annihilatio quædam ad destructionem totius Universi conducens, quoniam tamen nos potissimum fisci jura & Reip. interesse in bonis vacantibus attendimus, eandem quoque statuimus locupletationem Ærarii, sive fisci publici (quanquam alias hæc duo inter se differere probè nobis sit cognitum, *Bodin. l. 6. de Rep. cap. 2. num. 641. Paul. Bus. lib. 3. de Rep. cap. 1. n. 3.* licet nonnunquam confundantur, *Caspar. Klock. de Ærar. l. 1. cap. 2.*) atque, ne rerum dominia semper sint in incerto, occupationem Reip. proficuum. *Materiam* suppeditant omnes res, quæ in dominio esse possunt, sive illæ corporales, sive absque corpore existant. *Formam* videmus positam in actuali defectu & inhabilitate possessoris, vel hæredis, ex qualibet lineâ sanguinis, vel alio juris titulo.

CAP. III.

SPECIES QUASDAM BONORUM VACANTIUM ENUMERANS.

SEpositis causis, progredimur ad bonorum vacantium species, quas si non omnes (prouti vel veræ, vel fictæ) tamen præcipuas in posterum declarabimus. Prima autem earum atque maximè inter veras & propriè sic dictas usitata reperitur in hæreditatibus, quæ scilicet *secundum Brun- nem. Comment. ad l. scire. i. C. de bon. vacant. p. m. 865.* derelinquuntur ab iis, qui legitimo herede in universum destituuntur. Ubi videlicet neque ascendentes, neque descen-

descendentes, neque collaterales consanguinei, neque uxor, (*quæ in quartam bonorum successit, auth. præterea, C. und. vir. & ux.*) neque socius liberalitatis Imperialis existunt, neque mortuus in legitimo Collegio fuit, (*ubi alias Curia succederet.*) neque Patronus adest, neque defunctus religionem fuit professus, *add. l. 1. C. si liber. imp. soc. lib. 10. l. 1. ff. de Jur. Fisc. l. 1. C. & seqq. de bon. vacant. l. 2. C. de petit. bonor. sublat. l. 7. C. commun. de success. Maximil. Faust. ab Alschaffenburgk. consil. pro arar. class. 13. consil. 21. ord. 30. p. m. 571. Dominic. Cardinal. Tusch. concl. pract. vol. 1. lit. b. concl. 115. n. 4. p. m. 330.* Ex quibus constat, quod si lite motâ adversus fiscum quis contendat, se proximum ex genere defuncti hæredem, quamvis gradum probare non possit, (*quod tamen negat M. Anton. Peregrin. Jct. Venet. Tract. de Jur. Fisc. lib. 4. tit. 3. n. 3. p. m. 176. cum Tiraquell. de retract. mun. §. 1. gloss. 16. n. 9.*) fisco præferatur, modo probet, se à defuncto habitum fuisse pro cognato, vel consanguineo & ab eodem aliquando dictum, si contingeret se decedere intestatum & sine liberis, suum futurum hæredem, aut sub mortem dixisse, sibi esse proximum, *Anton. Perez. ad cit. tit. C. n. 26. p. m. 682.* Alias non curamus, an testamentum antea à testatore confectum & desertum fuerit; an verò fiscus propter omnem aliorum heredum carentiam (quam non impedire potest affinitas, quæ nullam successionem præbet, *Carpz. Jurispr. Consistorial. p. 3. tit. 1. defm. 9. n. 1. p. m. 661. per l. affinitatis. 7. C. commun. de Success. jung. Johann. Schneidervv. & Johann. Harpp. ad pr. Instit. de hered. qua ab Intest. Sixtin. de Regal. lib. 2. cap. 9. n. 3.*) jure proprio ab intestato succedat. Jure Saxonico antiquo notabiles de hâc textus perspiciuntur in *LandR. lib. 1. art. 28. p. m. 202. verb. Was solches Dinges erblos stirbet/ als Heergewet/ Erb oder Geras*

Gerade / das soll man antworten dem Richter / oder
Fronboten / ob Er es heisset nach dem Dreissigsten.
Das soll dann der Richter behalten Jahr und Tag
unverthan / und warten ob sich iemands darzu ziehen
wolt mit Recht. Kommt da niemands / so kehre es
der Richter darnach zu seinem Nutz: Es were denn /
daß der Erb gefangen were / oder in des Reichs Dienst
gezogen / oder in Gottesdienst ausser des Landes / so muß
er sein warten mit dem Erb / bis daß Er wieder komme.
Dann Er kan sich an seinem Erbe nicht verschweigen.
Ubi gloss. nov. lit. b. Reichbild. art. 59. verb. ob ein Erbe.
ibiq. gloss. n. 2. p. m. 85. ubi: das wisset hier. Minus ta-
men congrua horum verborum censetur explicatio: cum
homines bellis nonnunquam detinerentur, eoque plures
sæpè patriâ abessent, singulariter bonorum mobilium ex-
tendebatur possessio; Ita, ut si interea domi quis sine he-
rede decederet, iudex statim post triginta ab obitu dies
mobilia ejus, jure Majestatis, occuparet, eaque anno & sex
hebdomatibus conservaret hæredi, si quis fortè superve-
niret, restituenda. Tempore autem eo transacto, non pos-
sionem modò, sicut privatus, sed proprietatem quoq;
lucraretur, &c. atque hanc facit *Jacob. Schultes. quest.*
pract. 37. num. 4. p. m. 381. Obiter quoque hic taxamus
irrationabilem illam consuetudinem & maximè barbaram
Japonensium, apud quos mulieres, demortuo marito su-
perstitæ, dignitates atque facultatum suarum jacturam
patiuntur; comæ ipsis absceinduntur; herbæ Betel ejus,
mundi muliebris usus, vota etiam secunda prohibentur,
&c. *vid. Roger. P. l. c. 20. p. m. 209.* Quæritur autem an
fiscus jure hereditario bona acquirat, an verò jure superi-
oritatis & in vim regalium? Utrumque defendunt varii.
Prius quidem *Ludvvel. disp. ad Inst. Justinian. 10. th. 5.*
C lit. E.

lit. E. p. m. 206. Cum & legata & fideicommissa præstare teneatur; quanquam in eo ab aliis hæredibus differat, quod bona intra quadriennium agnoscere teneatur, aliàs possessor præscriptione se tueri potest, *l. 1. §. 2. ff. de legat. 2. Novell. 1. cap. 1. Fachin. 6. controuv. 22. Valent. Riemer. disp. 8. quest. fin.* Etiam si quoad posterius, quod asserit *Anton. Perez. ad C. de bon. vacant. n. 32. p. 683.* non eamus inficias, fiscum, ut jus successionis obtineat, atque sese in puncto successionis legitimet, & jura superioritatis atque regalium competentium docere & possidere debere, *Gothofred. Ant. disp. AntiVult. 2. th. 3. n. 26.* Nec obstat sententia *Marc. Anton. Peregrin. de jur. fisc. l. 4. tit. 3. n. 26. Prosp. Farinac. quest. Crim. lib. 1. quest. 25. n. 168. Jul. Clar. l. fin. quest. 78. n. 30. p. m. 360.* & *fusè Perez. loc. cit.* qui statuunt, fiscum ad præstanda legata non teneri, ex qua consequens illud extrui potest; illum etiam hæredem non esse, cum voluntatem defuncti supplere non debeat: *add. Bened. Carpz. Jurispr. Consistorial. lib. 3. tit. 1. def. 9. n. 9. p. m. 671.* Veruntamen eorum opinio non videtur tanti momenti, ut nos ab affirmativâ detinere valeat. Quod enim attinet *l. quod divo. 50. princip. ff. de manum. testam. & l. ergo 4. §. 8. eadem constitutio. 17. ff. de fideicommiss. libert.* non negatur in iis, libertatem testamento relictam locum habere, quando fiscus accipit bona vacantia; sed negatur locum habere constitutione divi Marci, quum cessat in casu, quo bona in eo statu non sunt, ut addici possint libertatum servandarum causâ, ne vendantur, quo fiscus, ea agnoscens, libertatem impedire non possit. Et licet *per l. si nemo. 181. de Reg. jur.* omnis vis testamenti tollatur, si hæreditas non fuerit adita; hoc tamen in casu nostro præsupposito applicari nequit, cum fiscus loco hæredis intercedere censeatur, *vid. l. recusare. 6. §. sed fisco. 9.*
ad

ad S. C. Silan. l. dicitur. 14. de jur. fisc. Fach. loc. cit. p. m. 646. His adde, quod fiscus affines & tutores excludat, *arg. l. affinitatis. 7. C. commun. de success.* Sed an fiscus,posito eo, quod hæres ab intestato fieri possit, debeat quoque inventarium facere? altioris indaginis dubium esse constat; negat illud etiam de fisco hærede testamentario instituto, *Peregrin. de jur. fisc. lib. 4. tit. 1. n. 3. p. m. 172.* Ast quoniam hoc in negotio partim fiscus jure privati uti debet, potius distinguendum censemus inter successionem fisci ex testamento, & ab intestato jure superioritatis: illam confectionem inventarii desiderare, cum hoc effectu, ut negligens fiscus ultra vires hæreditatis teneatur; hanc illam non acquirere, confidenter asserimus. Porro ad hæc fisci jura in bonis vacantibus referimus bona Geradæ & Heergev vettæ, quemadmodum supra diximus, Saxonice, si nulli derelicti sint filii & cognati, vel filia & cognata: tunc enim prædicta bona utensilia, & res expeditoria fisco debentur, vel ad eum, qui superiorem jurisdictionem habet, transmittuntur, *der die Ober- und Halsgerichte hat / und davon Stock / Branger und Salgen erhalten muß: Wetshbild. l. 2. art. 59. p. m. 84. ubi gloss. in verb. Wo ein Erbe erblos stirbet / da sich niemand zu zeuhet binnen Jahr und Tag / daß solch Erblos Stück / fällt an die Königliche Gewalt, add. Johan. Schneidewv. ad tit. Instit. de hered. qua ab intest. tit. de success. fisc. p. m. 435. Cöler. de process. execut. part. 1. cap. 3. n. 435. Idque similiter innuit Constit. Elector. August. 38. p. 3. p. m. 73. in verb. Da aber keine Erben vorhanden / oder aber die Erben / oder dergleichen Personen / welchen die Erbschafft / oder andere vorfallende Stück ohne daß gebühren / weren alle der Ende säßhaftig / von dannen man solche Güter oder Stücke nicht wil folgen lassen /*

lassen/ auff den Fall solten dieselbigen Güter der Obrigkeit des Orts / da sich der Fall begeben / bleiben. Idem de jure Hallensi statutorio testatur *Magnif. atque Nobiliss. Dn. Joh. Christo b. Heroldt. quondam Sereniss. Dn. Administr. Archi-Ep. Magdeb. Consil. & Consist. Ducat. Sax. Quersfurt. ac Comitatus Barb. Assess. meritiss. nunc vero. Reip. Hall. Consul. Graviss. Tr. de Jur. Representat. cap. 1. §. 18. n. 110. p. m. 84.* Secundam speciem bonorum vacantium ipsi rerum possessores efficiunt, qui per voluntariam derelictionem impofterum domini bonorum esse recusant. Hoc enim facto si creditores, hæredes, & alii, quorum interest, bona à fisco non apprehendi, legitimè fuerint citati, & non comparuerint, vel sese obtulerint, fisco propter defectum dominii directi, omninò cedunt: Idque potissimum, ne debita, aliaque varia Magistratui præstanda cum magno & præsentissimo Reip. damno, omittantur, *Maximil. Faust. ab Aschaffenburgk. consil. pro Aerar. class. 8. consil. 36. ord. 716. pag. m. 360. Dominic. Cardinal. Tusch. concl. pract. vol. 1. concl. 115. lit. b. p. m. 330.* Quod si tamen comparuerint, sequentem in modum res peragenda censetur, quem nobis præscribit *Resolut. Johann. Georg. II. Elect. Sax. Wie es mit den Fruchtibus naturalibus auf den wüsten Gütern zuhalten / sub dat. Dresden den 19. Nov. 1659. p. m. 105. in verb.* Und ist darauff hiers mit Unser Begehren / du wollest alle die jenigen / so wüste Häuser / Güter und Gärten in dem dir anvertraueten Ampte anzunehmen gesonnen / auff einen gewissen Tag vor dich bescheiden / Handlung pflegen / ob an statt des Kauffgeldes etwas leidliches zuerheben / versuchen / und solches zur Helffte unter die Kirchen und Schul-Diener / auch andre prioritätische Gläubiger / so auf dem Hause oder Gute Forderung haben /
auf

ausstheilen / die andre Helffte aber / Unsern Ampte an
statt der Gefälle zueignen. Im wiedrigen Fall aber /
und wann nichts zu erhalten seyn will / das Haus oder
Gut denjenigen / so sich darümb angiebet / ohne entgeld /
Erb / und eigenthümlichen zuschlagen / auch darmit sich
die Erben oder Creditores, wo deren vorhanden / desto
weniger zu beschweren haben mögen / ihnen Krafft die-
ses auferlegen / daß sie sich binnen gedoppelter Sächs.
Frist / ob sie das Haus oder Gut selbst zu bestellen /
und anzub. uen gemeinet / Gerichtlichen erklären / oder
hernach ferner nicht zugelassen / sondern der neue Bes
sizer und dessen Erben iederzeit Ampts wegen darbey
geschützet werden sollen etc. Tertiam speciem suppedita-
tant loca deserta & inculta, nullique distributa, ut montes
& similia, quæ nec occupantur à privatis, aut ab oppidis
vel pagis, sed ad Reip. dominium pertinere judicantur: pro
quorum perquisitione rectissime olim instituti sunt inqui-
sitores diligentes, qui ea inventa dominio adjungerent
Imperatorum. Diviserunt deinde Principes aut Resp.
steriles & desertos inventos agros colonis excolendos, ab
initio quidem gratis; postea verò constitutâ pensione:
in quâ re Massinissæ singulare prostat encomium, de quo
legitur, quod totam Numidiam ex incultâ & desertâ, o-
mnium fructuum abundantissimam reddiderit, vid. Her-
man. Lather. de Cens. lib. 3. cap. 5. Faust. lib. cit. class. 5.
ord. 403. Besold. Polit. lib. 1. cap. 4. num. 51. Læl. Zech.
de Princip. lib. 2. cap. 3. pag. m. 316. Nec Politici aliud
medium augendi Ararii expeditius, magisque incul-
patum judicant, quam si curetur, ut nulla pars Ter-
ritorii maneat inculta; & ager tanquam fundamen-
tum, quo innititur Reip. machina universa, non negligat-
tur.

tur. Ut enim neglectis urenda filix innascitur agris, *Horat. 1. serm. sat. 13.* Sic, ex cæcis filicibus, ex sterilibus agris messis provenit, *Cass. Klock, de Ærar. lib. 2. cap. 1. n. 31. p. m. 177.* Quartam speciem horum bonorum exhibet thesaurus, *gloss. ad art. 25. lib. 1. PandR. n. 2. p. m. 345.* quippe qui tam in loco religioso, quam in loco proprio inventus jure quidem Civili inventori cedit, §. *thesauros. 40. Inst. d. R. D.* non obstante *l. non intelligetur. 3. §. si in locis. 10. ff. de Jur. fisc.* Quanquam enim *Cujac. in recitat. ad d. l. 3. §. pen. & l. 9. observ. 37.* ut & *Duar. Comment. ff. sit. d. A. R. D. cap. 4.* existiment, variasse Imperatores circa acquisitionem thesauri, in loco religioso inventi, quibus assentitur *B. Carpz. in Jurisp. forens. part. 2. const. 53. def. 5. n. 6.* qui Triboniani imprudentiam hanc diversitatem & antinoniam nobis reliquisse innuit; attamen potius cum *Lycklam. l. 2. Membran. Eclog. 7. & Arnold. Vinn. ad dict. §. thesauros.* distinguere malumus, inter locum religiosum publicum & privatum: de hoc intelligendus est §. *cit. thesauros.* de illo vero *l. 3. §. 10. ff. de Jur. fisc.* Nec aliquid negotii causatur (1.) quod locus religiosus sit res nullius, §. *nullius. 7. Inst. d. R. D.* est enim talis ratione dominii, cum è contrario alicujus esse possit ratione juris sepeliendi: & hoc respectu alia res sacra videtur posse dici privata, ob *l. 9. §. 2. ad L. Jul. pecul.* Aliud (2.) contra responsionem nostram obtrudit *Donell. 4. Comment. 14.* videlicet quod in *l. 3. §. 10. de Jur. fisc.* non sermo sit de locis religiosis publicis, cum religiosa ibi opponantur publicis: sed nos de talibus locis absolutè publicis, qui videntur in §. *2. & seqq. Inst. de R. D.* non loquimur, sed potius de iis, quæ quodammodo publica apparent, reverà autem nullius sunt, secundum §. *7. & seqq. hoc tit. Matth. Berlich, part. 2. concl. 64. n. 15. p. m. 449. Jacob. Menoch. l. 5.*

l. 5. presump. 20. s. 8. p. m. 590. Hoc jure Saxonico quoque in thesauro in fundo proprio reperto procedit, *B. Carpz. ad const. Elect. August. part. 2. constit. 53. def. 4. & seqq.* nisi quod temporibus nostris thesaurus, in sacris & religiosi locis inventus, dimidius ad Ecclesiam & dimidius ad inventorem spectet, *Dn. Struv. Syntag. jur. civil. Exercit. 41. th. 54. p. m. 572.* Cum aliàs thesaurus, in loco, qui non est in patrimonio singulorum, videlicet publico sive Cæsaris, vel religioso, inventus data opera; vel etiam magicis artibus in proprio repertus, pertineat ad fiscum, *Sixsin. d. Regal. l. 2. cap. 21. Bachov. ad Treutl. vol. 2. d. 20. th. 29. Rennem. de jur. rer. D. 9. th. 9. & seqq.* Ast multis in locis consuetudo ab hac prædicta sententiâ divortium fecit, ita ut thesauros ferè totius orbis ad Reges & Principes pertinere dicant *Prosp. Farinac. prax. crim. tit. de var. & divers. quest. 9. 1104. inspect. 1. n. 32. Henning. Arnif. de jur. Majest. lib. 3. cap. 6. n. 23.* ubi refert, Richardum II. Regem Angliæ armis insecutum fuisse Nobilem quendam sibi subiectum, quod thesaurum in proprio fundo repertum sibi tradere negaret. Sic & Gothorum Reges thesauros sibi vindicarunt, *Cujac. lib. 9. observ. 32.* Et apud Hispanos lege Regiâ constitutum est, ut quinta tantum pars inventori relinquatur, reliquæ in fiscum cogantur. Et portionem ex thesauris ad fiscum redire, rationes esse contendit *Jacob. Bornit. de Ærar. l. 3. cap. 9. add. Casp. Klock. lib. 2. de Ærar. cap. 116. num. 11. & seqq. Maximil. Faust. ab Wschaffenburgk. consil. pro Ærar. class. 6. consil. 22. ordin. 564. p. m. 251.* qui hanc confiscationem exinde licitam esse tradunt, quod thesaurus, pro derelicto habitus, sit res nullius; de rebus autem quæ nullius sunt, ad salutem & utilitatem Reipub. Princeps disponere potest, *Matth. Steph. de jurisd. lib. 2. part. 1. cap. 7. n. 444.* Longè diversa est
ratio

ratio ejus thesauri, cujus mentio fit in *l. 1. art. 35. LandR. p. m. 344. in verb. Alle Schätze unter der Erden begraben tieffer denn ein Pflug gehet / gehören zu der Königlichem Gewalt.* Quoniam hic textus non de thesauris absconditis, sed de fodinis metallicis intelligendus est, *Const. Elector. August. 53. part. 2. ibique Carpz. p. m. 875. & seqq.* De thesauris aliis in genere videantur & consulantur *Ludovic. Molin. tom. 1. de Justit. & Jur. & comment. de Primogen. Hispan. lib. 1. cap. 23. Henric. à Rosenthal. de feud. c. 5. conclus. 92. & 93. Matth. de Afflict. ad Consuet. Neapolit. rubr. 59. p. m. 212. Francisc. Mignon. ad Consuet. Andegavens. tit. 61. p. m. 24. Johan. Caspar. Bitsch. er. de Thesaur. Petr. Gregor. Tholosan. Syntagm. Jur. univers. lib. 15. c. 39.*

CAP. IV.

SPECIES QUASDAM BONORUM VACANTI- UM APPARENTES DELINEANS.

NEutiquam tamen, ut bona vacantia, agnoscimus naufragorum bona, tametsi pravam hanc consuetudinem multis in locis receptam esse sciamus: hæc enim eo animo non ejiciuntur, ut quis ea habere nolit, sed ut mortis periculum effugiat, ideo ubicunque sunt, manent ipsorum dominorum, & qui ea animo lucrandi abstulerit, furtum committit, §. *alia sanè 48. Inst. de rer. div.* Idem confirmat *Ulpianus in. l. Prator. Princip. ff. de incend. ruin. naufrag.*

nauf. ubi in eum, qui ex incendio, ruinâ, naufragio, rate, nave expugnata quid rapuisse, recepisse, dolo malo, damnive quid in his rebus dedisse dicitur: in quadruplum in anno, quo primum de ea re experiundi potestas fuerit: post annum in simplum iudicium datur. Secundum constitutionem Friderici Imperatoris poena horum surripientium res naufragorum aucta videtur, ita ut omnia ipsorum bona confiscentur, non obstante aliqua consuetudine in contrarium, *Auth. navigia C. de furtis. Schneidervv. ad §. fin. Inst. de R. D. p. m. 186. num. 1. & seqq.* nisi prædictas res derelinquendi animo ejetas esse constet, *Ludvv. Exercit. 4. th. 5. lit. f. p. m. 71. Jacob. Menoch. de præsumpt. lib. 5. præsumpt. 30. n. 20. p. m. 591.* Exempli gratia, si libros, resque similes, quæ diu maris humorem ferre nequeunt in altum & medium Oceanum iactaverit, *Domin. Arum. Exercit. ad Inst. 4. th. fin. p. m. 979.* Hanc planè injustam & certè detestandam legem civilem apud Anglos, Armericos, & Siculos usitatam fuisse scribit *Hug. Grot. de J. B. & P. lib. 2. cap. 7. n. 1. p. m. 175.* imò in Germaniâ similiter obtinuisse contendit *Maximil. Faust. ab Aschaffenburgk. Consil. pro arar. 15. class. 6. ord. 557.* idque non modo in mari & Oceano, sed etiam in Rheno, & Albi, ubi contra Fridericum Comitem Stadensem olim disputatum ab ArchiEpiscopo Bremensi, cum servili ventre fuisse natum, propterea quod ipsius mater, facta in Albi naufragio, cum ventrem gereret, in ArchiEpiscopi potestatem jure naufragii venisset, *add. Spangenberg. in Chron. Quersfurt. Kirchn. de Rep. disp. 17. Coroll. 7.* Concinnè hæc de re differit *Johan. Bod. de Rep. l. 1. cap. 10. p. m. 267.* (licet eundem falso taxet *Hug. Grot. in Not. ad loc. cit. p. m. 188.*) Barbarum, inquit, & antiquis inusitatum, ut cujus opes ac fortunæ naufragio miserè perierint, & quem nostris opibus sublevare debemus;

D

bemus;

bemus; ejus reliquias, quas ad littus ejetas, bona fide restitui oportebat, turpe diripi patiamur: Sic enim vivitur, ut qui portus habent, eam credulitatem tum in cives, tum in peregrinos exsequantur. Jus quaeris? error jus facit; at si non peccatur errore, sed scientia, scelus est, quod erroris specie praetenditur. Cum enim Legatus Caesaris coram Henrico II. anno 1556. Francorum Rege questus esset, duas naves ad littus ejetas, & ab Jordane Ursino captas esse, easque restitui postularet; Annas Mommo-rantius Magister equitum respondit, ea, quae ad littus fuissent ejeta, Gentium omnium jure ad Principes, qui litoribus Imperarent, pertinere. Ita jus invaluit, ut ne Andreas quidem Doria questus sit de navibus in littus Celticum ejetis, & a praefecto classis Galliae direptis. Quod si tamen hic casus ponatur ut nullus penitus dominus bonorum naufragorum existat, tunc utique eadem fisco dominorum territorii adscribimus, *vid. Mastrill. tr. de Magistr. lib. 3. cap. 11. Sixtin. de Regal. lib. 2. cap. 3. num. 59. Myler. ad Rumelin. ad A. B. Carol. IV. part. 3. D. 3. th. 29. Chopin. de Doman. Franc. lib. 1. tit. 16. n. 9. Carpzov. Disc. de Regalib. th. 57.* Nec absimile dicendum, si res aliquas viator de curru, vel alias casu amiserit, easque alius invenerit, cum nec earum fiat dominus, sed potius per huncce animum lucrandi retinens, nec publice proclamari, se talem rem invenisse, patiens, furtum committat, *c. 6. Si quid invenisti. XIV. quest. 5.* Ubi: Si quid invenisti & non reddidisti, rapuisti. *jung. Benedict. Carpzov. prax. crimin. p. 2. quest. 85. p. m. 305. Petr. Gregor. Tholosan. Syncagm. Jur. Univers. lib. 37. cap. 1. num. 10. Jodoc. Damhouder. prax. rer. criminal. cap. 118. num. 2. p. m. 330. Prosp. Farinac. oper. crimin. part. 7. q. 168. n. 62. Jacob. Menoch. de pra-*

presumpt. lib. 5. presump. 30. per. tot. p. m. 586. Quoad
jura Saxonica triplicem observationem circa hunc casum
cognoscimus: primò enim inventori statuitur certus ter-
minus proponendorum proclamatum, seu edictorum de
re inventâ, scilicet septimanæ sex: Secundò, adveniente
domino rei inventæ, eamque suam esse probante, inven-
tori tribuitur tertia pars rei inventæ, si dominus ejusmodi
fuerit extraneus, seu forensis: tertio permittitur, ut, si post
edicta proposita nemo veniat repetiturus rem inventam,
judex eam sibi retinere possit, ac in usum suum converte-
re, ita tamen, ut inventori tertiam ejus partem attribuat,
Benedict. Carpz. l. c. n. 7. porro quoque, ut vacans, fisco
cedere nequit res furtiva, quod à fure, in carcerem deducto,
recipitur, uti hæc cuncta declarat *P. S. D. Caroli V. ars.*
218. p. m. 257. tit. Von Mißbrauchen und bösen unvers
minfftigen Gewohnheiten / so an etlichen Orthen und
Enden gehalten werden. *in verb.* Nachdem an etlis
chen Orthen gebraucht und gehalten wird / so ein
Ubelthäter mit gestohlener oder geraubter Haabe bes
treten / und gefänglich einkommt / daß als denn solch
gestohlen und geraubt Gut demjenigen / so es also ge
stohlen oder geraubt worden / nicht wiederum zustellt /
sondern der Obrigkeit des Orths eingezogen. Des
gleichen an vielen Enden der Mißbrauch / so ein Schiffs
mann mit seinem Schiff verfährt / schiffbrüchig wür
de / daß er alsdann der Obrigkeit dessen Orts / mit
Schiff / Leib und Gütern verfallen seyn soll. Item
So ein Fuhrmann mit einem Wagen umwürffe /
und einem unversehlichen tödtet / daß alsdann der
selbige Fuhrmann der Obrigkeit mit Wagen /
Pferden und Gütern auch verfallen seyn soll. &c.

D 2

Und

Und die und dergleichen Gewohnheit / wollen wir daß
ein jede Obrigkeit abschaffen / und daran seyn soll / daß
sie hinfürter nicht geübt / gebraucht oder gehalten wer-
den / als wir dann auch aus Kaiserl. Macht dieselben
hiemit auffheben / vernichten und abthun / und hinfür-
ter nicht eingeführt werden sollen / *add. Andr. Gail. Ob-
serv. Cameral. 18. lib. 1. p. 29. per tot.*

CAP V.

QUÆDAM BONORUM VACANTIUM COGNATA ET AFFINIA OSTEN- DENS,

Cognata horum bonorum vacantium, (quæ etiam ite-
rum atque sæpius vacantium bonorum nomine veni-
unt, si vocabulum latius sumatur,) paucis simul delinea-
turi sumus, & quidem in quantum fiscus aliquando ea, tan-
quam vacantia absque herede ac possessore constituto, oc-
cupat, pronunciat, & veris dominis ob factum, vel deli-
ctum, vel casum aufert. Reperimus autem I. Bona non
contrahentium matrimonium secundum leges, *Gloss. ad
artic. 59. Weichbild n. 7. p. m. 85. verb.* Ihr sollet auch
wissen / wie ein Guth erblos wird : Zu dem ersten /
durch unrechter Ehe willen. Denn warumb ? Kein
Mann nimmet eines Mannes Erbe / der unrechte Ehe
hält / *vid. Landrecht lib. 1. art. 51. verb.* kein ehrlich
Mann noch ehrlich Weib. *p. m. 426.* Dis ist darumb /
daß aus unehelicher Ehe kein ehelicher Erbe gezeuget
werden

werden mag / *auth. ex complexu. C. de incest. Nupt.* Dis
 ist zuvernehmen / ob solche stürben / und Guth und Erbe
 hinter ihnen lassen unvergabet. Nimpt eines Pfaf-
 fen Sohn ein Weib zur Ehe / und ererbet Guth mit
 ihr / und gewinnet mit ihr Kinder / das seynd wohl ehe-
 liche Kinder / dennoch mögen sie ihres Großvaters
 Guth nicht nehmen / dann ihr Vater ist nicht würdig /
 daß ers nehme / &c. Stirbet auch einer / der unrechte
 Ehe hält / und läffet Güter unbegabet / so fällt sein Guth
 in die Königlische Gewalt / &c. II. Bona damnatorum
 criminis præter. in apostasiæ & læsæ Majestatis, *Novell. 115.*
cap. 3. §. 14. verb. si verò liberi. Jul. Clar. recept. sentent.
lib. V. quæst. 78. n. 3. & seqq. p. m. 353. Constit. Carol. V. art.
218. tit. von Mißbräuchen / p. m. 257. Requiritur autem
 ad id, ut aliquis fiat apostata primò, ut sit baptizatus, &
 secundò, ut scienter transeat à Christiana Religione ad Ju-
 daismum, Paganismum, vel aliam sectam infidelium pro-
 hibitam, *Alciat. Consil. 478. Simanc. de hereticis. cap. 7. c.*
7. n. 2. add. l. si quis. 1. C. de Apost. (quam tantum procede-
 re vult *Clar. loc. cit.* si non extent filii, vel cognati, ad
 quos deferatur hæreditas, per *auth. si qua mulier. C. de*
Sacrosanctis Eccl. quod eidem derelinquimus) aliud ita-
 tuendum de Religionibus Pontificiâ, Lutherana & Refor-
 mata, quippe quæ vigore Instrumenti Pacis Cæsareo Sve-
 cici approbatæ, aliquem ab unâ ad alteram descendentem
 minimè hoc crimen committere efficiunt. Cæterum in
 hanc confiscationem incurrunt quoque jus Patronatus
 transitorium ad heredes extraneos, *Dec. in. C. 5. n. 6. de jud.*
Ferr. Consil. 170. n. 1. gloss. in C. 31. filiis. XVI. q. 7. item dos
 mulieris constante matrimonio: cum hoc crimen unum
 sit ex quinque illis casibus, qui recensentur *in l. quinq. 3.*
ff. de bon. damn. Anton. Gomez. supra l. 78. Tauri. num. 1.

Non verò peculium profectitium, tam ratione parentum, quam filiorum, *Socin. Jun. Consil. 77. num. 6. lib. 2. Simanc. de heret. cap. 9. num. 14. Boss. tit. de bon. publ. num. 71.* adventitium respectu partis, in quo pater habet usumfructum, *Gig. de Crim. Les. Majest. quest. 11. in fin.* An autem hæc etiam Episcopo competant? Resp. quamvis neget *Bald. in Rubr. C. de privileg. fisc. & Authent. bon. C. de bon. damnat.* qui statuit, Episcopum non habere jura fisci, & sic non posse confiscare bona delinquentium sibi subditorum; nec bona contrahentium cum Episcopo sibi esse tacite hypothecata, quia nulla lex hæc dicit: Sed potius Episcopum, condemnantem ad poenas pecuniarias, debere illas applicare Camerae Ecclesiae Romanae, non autem Camerae suae; quia esset judex in causâ propriâ: Ast quoniam, uti in *cap. 2. huj. Diss.* monitum, nos præsupponimus ejusmodi Episcopum, qui insimul possidet dominium aliquod temporale, hinc ad negativam inclinamus: non denegando interim Episcopis, qui immediatè & nudè potestati Pontificiæ subjacent, cum *Baldo* jus applicationis bonorum fiscalium atque vacantium vel Camerae Papali, vel, uti inter Augustanos, fisco summi Principis; *add. Angel. in §. sit autem. in Auth. ut null. jud.* Aliàs de delatoribus fisco, quæ & quanta, & an semper tertia pars iisdem debeat, *vid. Marc. Anton. Peregrin. de Jur. Fisc. lib. 2. tit. 1. n. 16. p. m. 57. cum gloss. in l. Edicto. 13. §. extat. 5. de jur. Fisc. verb. vulgare premium. p. m. 1635.* III. Quæ indignis auferuntur *Rosenthal. de feud. consil. 54. & seqq. c. 5.* Distinguendi tamen sunt hi ab incapacibus; Cum incapacibus relicta sint ab initio inutilia & pro non scriptis habeantur; Indignis verò relicta, ipso jure valeant, sed ad fiscum plerumque transferantur, *Henr. Bruning. de var. Universitat. speciebus. n. 25. lit. c. p. m. 498. Anton. Peregrin. de jur.*

jur. fisc. lib. 2. tit. 2. p. m. 59. p. r. Nec morte indigni fiscus
excluditur, quia ab ejus hærede, vel etiam à quocunque
possessore rem aufert, *l. Lucius ff. de jur. fisc. ibiq. gloss. add.*
Carpzov. de Regalib. th. 47. ap. Dominic. Arum. de Jur.
Publ. disc. 15. vol. 3. Roland. à Vall. 1. Conf. 56. n. 2. Sixtin.
de Regal. lib. 2. cap. 10. n. 3. Jul. Clar. Recept. sentent. §.
fin. q. 79. n. 8. Herman. Lather. de Cens. lib. 3. cap. 3. Transit
autem res in fiscum cum omnibus oneribus & conditioni-
bus, prout erat penes indignum, afficitque hæc indignitas
fortius, quam confiscatio ex sententiâ pro aliquo delicto,
add. Mart. Laudens. tr. de fisc. quest. 5. Franc. Lucan. de
fisco tit. de publ. bon. n. 10. Sixtin. de Regalib. l. 2. cap. 10. n. 2.
Heinric. Bocer. de Regal. cap. 3. n. 47. qui etiam casus pro-
ferant, in quibus bona indignis ablata non fisco, sed aliis
successoribus & hæredibus derelinquuntur. Adeo verò
certum est secundum *Maximil. Faust. ab Wschaffenburg.*
Consil. pro arar. class. 6. ord. 573. p. 250. fisco deberi bona ho-
rum indignorum, ut is non tantum ipsam rem, sed etiam
omnes fructus perceptos auferat, & insimul hæc personas
à detractione Falcidiæ, Trebellianicæ & Legitimæ excludat.
Inter hosce indignos quoque sunt referendi, qui testato-
rem interficiunt: hi licet defuncto succedant, attamen ab
his, ut indignis, bona fiscus rursus aufert, & excludit se-
quentes omnes, etiam pari gradu constitutos in portione
delatâ, imò & occidentis filium, licet delatorem, (nisi in
parte deferenti debitâ) *Barcol. à Saxoferrat. in l. Lucius. g.*
ff. de Jur. Fisc. Alexand. in l. hereditas C. de his quib. ut in-
dign. utut dissentiat Bald. in Conf. 164. vol. 4. An autem hæc
etiam extendenda sint ad eum, qui per culpam aut negli-
gentiam alterum occidit, quidam non immeritò dubi-
tant; quoniam tamen expressa *l. indignum. ff. de his que ut*
indign. Id affirmat, necessario legis sancito stare debemus;
præ-

praesertim si intelligatur de iis, qui alimenta aut ad victum necessaria non exhibuerunt, aut medicos non consuluerunt, vel imperitos adhibuerunt. IV. Huc referri possent bona eorum, qui Gabellas defraudant, non solvendo quae debent, *vid. Coler. in process. execut. part. 1. cap. 3. num. 76.* hoc etiam in terris Saxonis obtinere dicens, licet differat *LandR. l. 2. art. 27. p. m. 851. in verb. Wer auch Brücken, oder Wasserzoll entführet / der soll ihn vierfältig vergelten. Wer Marckzoll entführet / der soll dreißig Schilling zur Busse geben.* V. Bonis vacantibus accensentur ea, quae quidem legitimam habent haereditatem, sed tamen peregrinum, & cui propter obstantis jus retortionis haereditatem sibi delatam accipere non permittitur, *Novell. Constitut. Elector. August. part. 3. Constitut. 38. in verb.* Und ist demnach nicht unbilllich / daß man wieder die Dertter / von dannen man die Erbschaft / Gerade / Heergewette / und dergleichen gar nicht oder allein eins theils folgen läßt / solchs jus retortionis oder rationis hinwieder auch gebrauche / und der Ende solche Stücke mehr und weiter denn sie gegeben / nicht folgen lasse. VI. Filio debentur bona contrahentium in castas nuptias, *aut b. incesta. C. de incest. nupt.* quae tamen confiscationis poena locum obtinet eo tantum in casu, ubi sub colore & figurâ matrimonii incestus committitur, cum ibidem etiam à poenâ gladii exeulentur; quod si verò extra matrimonium, cum aliquâ, sub specie fornicationis, incestus committatur, gladii poena imponitur, *vid. Berlich Conclus. Pract. vol. 4. conclus. 32. n. 36. Ni ol. Myler. ad Martin. Rumelin. A. B. Carol. IV. p. 3. D. 3. th. 31. b. Jacob. Menoch. 2. Arbitr. 502. n. 1. & seqq. Matth. Steph. ad Constit. Crim. in. Carol. V. artic. 117.* quod tamen restrictionem recipit ex Jure Justiniano, quo cavetur, ut bona ipsorum legiti-

legitimis liberis usque ad tertium gradum relinquuntur, aut illis deficientibus, eorum parentibus usque ad gradum secundum, & his etiam non extantibus, fratri, sorori, patruo, amitæ tribuantur, his autem omnibus deficientibus fisco inferantur, *Novell. 12. cap. 1. & 2. Carpz. de Regal. t. h. 79. ap. Arum. vol. 3. disc. 5. p. m. 613.*

CAP. VI.

PROCESSUM IN CONFISCATIONE HORUM BONORUM OBSERVANDUM, DOCENS.

Processum in hac confiscatione varium reperimus: malum tamen, salvo aliorum iudicio, eundem ex hactenus evolutis Authoribus sequentem in modum colligere: Bona vacantia aut quendam agnoscunt, qui possessionem prætendit, aut non: sin prius; rursus videndum an iura sua, uti legitimam contradictorem decet, quadantenus in continenti docere queat, (quod adeo difficile futurum non est, argumento eorum, quæ de verâ probatione profert *Anton. Perez. in C. ad tit. de bon. vacant. n. 36. p. m. 682.*) & tunc, nisi per sententiam iudicis & post rem iudicatam, in possessorio suo inquietandus non est; an vero, ut prædo, de facto possideat, atque concessâ sufficiente dilatione personam suam, tanquam legitimus contradictor, exhibere non valeat; atque tum fisco, causâ pendente, bona litigiosa omnino, majoris forsitan cautionis ergo, occupare potest, *Paul. Castrens. in l. sancimus. §. cum autem. C. ad SC. Trebell. Matth. Stephan. de jurisdict. lib. 2. part. 1.*

c. 7. membr. 1. n. 103. & seqq. (Idque in regno Gallia hodie observari, & constitutionibus Regiis consentaneum esse, ut ne quidem proprio motu à Rege facta concessio bonorum vacantium valeat, si nec dum ea bona sint Regi adjudicata, testatur ex *Rebuff. in l. sylva. §. stipula. ff. de V. S. & Sixt. de Regalib. lib. 1. cap. 9. n. 38. Carpzov. de Regal. th. 72. p. m. 608.*) Sin posterius eveniat, nullusque, possessionem sibi vindicans, existat, utique Magistratus hæreditatis vacantis constituere curatorem bonorum non prohibetur: postmodum promulgandæ censentur citationes edictales, quibus, secundâ vice, subnectendæ clausulæ perpetui silentii comminatoriæ contra omnem, qui jus aliquod, vel interesse in hæreditate præ tendit. Hærede jam, vel alio, qui se pro hærede gerit, in termino comparente, jura ejusdem in contradictorio, legitimo modo, unâ cum deputatis publico nomine ad huncce processum honorum curatoribus, probe discuti atque ponderari debent: Ubi si cognitione factâ personam suam eâ qua par est sufficientiâ legitimare nequeat, vel prævia secunda citatione edictali sese sistere recuset, per sententiam curatores absolvi debent, uti & citatis perpetuum silentium imponi, adeoque in effectu tota hæreditas, ut vacans, fisco applicari, *Bocer. de Regal. c. 3. n. 27. Bornit. de arar. lib. 3. c. Petr. Gregor. Tholosan. lib. 9. de Rep. c. 1. num. 26. Henning. Arnif. de Jur. Majest. lib. 3. c. 6. n. 18. Ranchin. de success. ab intestat. §. 23. num. 4. M. Anton. Peregrin. de Jur. Fisc. lib. 4. tit. 3. Mastrill. de Magistr. lib. 3. cap. 10. num. 359. Hermann. Lather. de cens. lib. 3. cap. 1. add. Andr. Gail. 2. observ. Cam. 130. Franc. Marc. decis. 654. p. 1. Cassp. Klock. consil. 202. vol. 2. num. 111. & seqq.* Idem dicendum de bonis desertis; *vid. Pap. ad Consuet. Borbon. p. m. 304. Valasc. de Jur. Emphiteut. cap. 8. num. 37. & seqq.* Nam & hæc sæpissime immaturis ararii

ararii publici Consiliariis territorii Magistratui adjudican-
tur, & ex culturâ noviter adhibitâ *novalia*, sive decimæ ac-
cipiuntur, *Nicol. Everhard. Jun. cons. 36. vol. 2. per. tot.*
Hartmann. Hart. 2. Observ. tit. 35. §. 10. num. 12. absque
præcedente etiam dominorum, vel aliorum legitimorum
possessorum citatione: Cum tamen non semel atque ite-
rum possessores & justi rerum domini lateant, vel ex igno-
rantia jura sua docere judici aliter non possint, *add. Besold.*
de Jur. Majest. sect. 3. cap. 7. num. 6. Wehner. Consil. Franc.
77. Thom. Michael. de Jurisd. concl. 49. Sed hæc fusius per-
tractavit *Maximil. Faust. ab Alschaffenburg. consil. pro arar.*
class. 8. consil. 25. Ord. 705. tit. Von Dedliegenden und
verlassenen Gütern. in quaestione: Wo die Güter ganz
öd und ungebaut stehen und liegen / und keine Besit-
zer sich darzu finden: oder wo die schon vorhanden /
sich derentwegen der obliegenden Beschwerden und
Schulden nicht annehmen / sondern dieselben ledtglich
der Herrschafft von den Gläubigern heim schlagen
wollen / ja wohl mancher denen zum Nachtheil / her-
gegen thine und den seinen zu sonderm Vortheil nur
allein die absonderliche gehabte waltende und zu den
Gütern und Höffen nicht gehörige / oder auch der ab-
wesenden benachbarten / oder gar fremden Stücken
bauen / die die seinen aber öd liegen lassen thut / damit
er nur seiner Herrschafft und Gläubigern nichts ge-
ben dörfte / ohngeacht er dergleichen füglich auffer des-
me / wo er nur wolte / zu Werck richten könte / wie
diesen vortheilhaftigen und betrieglichen Beginnen
zu steuren / hergegen den armen abwesenden noth-
leidenden Unterthanen unter die Arm zu greiffen /
damit die wieder ein häußlich Leben anstellen /

andere abwesende / noch lebende aber / oder deren Erben
desto eher bewegt werden möchten / eben dergleichen
mit ihren habenden oder angefallene Gütern vorzuneh-
men? Quæ deinde continuatur in *consil.* 26. 27. 28. 29. &
seqq. add. Resolution. Joh. Georg. II. Wie es mit dem
Fructibus naturalibus auf den wüsten Gütern zuhalten.
qua recensetur in cap. 3. huj. Diss. ad quas benevolunt pa-
riter & curiosum Lectorem remissum volo, & totum
huncce discursum cum eo, quo inchoavi,

Deo Op. Max. impræsentiarum

FINIO.

Nobili atque Per-Eximio

DN. JOHANNI Waffreutter /
RATISBON.

De

BONIS VACANTIBUS
DISSERTATIONEM FELICITER
ELABORANTI;

Doctos docta decent; sic pergas jura
docere

Fisci: Musa *vacans* approbat hocce
bonum!

*Cum voto exoptata prosperitatis
scrib.*

PRÆSES.

Dum

Dum bona largiris de jure vacantia Fisco,
Non TIBI, sed PATRIÆ vivis,
amice, Tuæ.

Ita

Autoris ac Sympatriotæ sui dulcissimi invi-
dendis in Studio Juridico progressi-
bus applaudere voluit

Johann. Petr. Prückelius,
Medicinæ Licentiatus.

TU quoque Te pugnae Themidis cona-
mine magno

Credis, ut hic vires experiare tuas.

Egregium factum! meritò, quæ possumus
arma

Maturè gerimus: creverit inde vigor.

Intrepidâ tam pulchra subi modo mente
pericla!

Non decrit dextri Numinis auxilium.

Inde nec exiguæ referes præconia laudis

In Patriis æquè finibus, atque alibi.

*Ita Nob. & Politissimo Dn. Respondenti,
Fautori & Conterraneo suo honoran-
do, properante calamo gratulari
voluit*

M. Matthias Sebastianus Lang.

Cun.

Cuncta quidem pereunt, sed vir-
tus sola perennat,
Nobilitat sola hæc, nomina ad
astra vehit,
Quod delectarit virtus Te vivida
sola,
Doctum quod specimen tradis,
Amice, docet.
Sic porro pergas, sic tandem nobi-
litabit
Vivida Te virtus, nomen ad astra
vehet.

*Amico suo honorando, & suavissimo scri-
bebat pauca hæc.*

S. F. Stifer.

01 A 6699

ULB Halle

3

003 104 761

VD 17 Data ✓

DIS

ET

140

S.
NA
NTIA

Süßer/

DE
SIMONE, D.

EXHIBET
Baffreutter/
ENSIS.

Æ.
LLERI.
XXIX.

